

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1525. usque ad annum 1529

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118480

§. 84. Colloquium Marpurgense inter Lutheri & Zwinglii asseclas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66472)

Sæcul. XVI. „ textus ex celebrioribus Scriptoribus
A.C 1529. „ deprompti ostendunt, quod sententia
 „ de præsentia reali semper in Ecclesia
 „ communis fuerit. Quapropter rogo
 „ te, Oecolampadi, ut quæstionis, de
 „ qua agitur, gravitatem maturius per-
 „ pendas, simulque periculum, cui te
 „ exponis, dum ea cum tanto impetu
 „ propugnas, quæ sine ulla ratione cre-
 „ dis. His demum addidit, fatius fo-
 „ ret, si quidam probi Viri hac su-
 „ per re colloquium haberent. „ Huic
 epistolæ respondit Oecolampadius, hu-
 jusque colloquii necessitatem ipse com-
 probavit, imo, se ejusmodi disputatio-
 nes ardentem exoptare asseruit, verum
 necesse foret, ajebat, ut pugiles nequa-
 quam superbia inflati, aut disputandi
 æstu accensi essent, ne hisce animi mo-
 tibus ancillantes, ad dignoscendam ve-
 ritatem inepti reddantur, & ambæ liti-
 gantium partes adhuc magis a veritatis
 semita devient.

§. LXXXIV.

*Colloquium Marpurgense inter Lutheri
 & Zwinglii affectas.*

Cochl. l.cit. **E**a res Hassiæ Landgravium impulit,
p. 196. ut factionem utramque permoveret,
Sleid. l. 6. quatenus proximo Mense Octobri con-
p. 201. venirent. Seligebatur hanc in rem
 Mar-

Marpurgensis civitas in Hassiæ Provin-
 cia ad Lanam sita. Illuc ergo e Saxo-
 nia venerant Lutherus, Melanchton, &
 Jonas. Ab Helvetiis vero ex Pago Ti-
 gurino mittebatur Zwinglius unacum
 Oecolampadio; primi tamen omnium
 aderant Argentorato Martinus Buce-
 rus & Hedio, Norimberga Andreas O-
 siander, Hala Brentius, ac denique Au-
 gusta Stephanus Agricola. Confluxe-
 rant præterea plures alii viri graves
 juxta ac eruditi: Priusquam vero pu-
 blica fieret disputatio, Lutherus, Oeco-
 lampadius, Melanchton & Zwinglius
 die trigesima Septembris separatim in-
 ter se habebant colloquium, postera au-
 tem die iidem publice congregiebantur.
 Verum hujus disputationis acta nec ma-
 gis certa nec magis diversa sunt ab al-
 liis disceptationibus, quas antea Luthe-
 ri ac Zwinglii Sectatores inter se ha-
 bebant; quinimo nequidem certo con-
 stat, quinam ex utraque factione in are-
 nam descenderint; Sleidanus enim af-
 firmat, quod solus Lutherus atque Zwin-
 glius causam disceptarint: ex adverso
 Cochlæus & Eckius, qui quamvis æ-
 que ac Sleidanus huic colloquio haud
 intererant, loco tamen proximiores e-
 rant, testantur, quod Oecolampadius
 contra præsentiam realem Corporis &
 Sanguinis Christi in Eucharistia plura

Sæcul. XVI.
 A.C. 1529.
 Hospinian.
 ad ann. 1529
 in coll. Mar-
 purg. Me-
 lancht. l. 41.
 epist. 88. &
 epist. ad E-
 lect. Sax. &
 ad Henric.
 Duc. Sax.
 Ibid. & apud
 Luth. conc.
 4. Jen.
 Pallavic.
 hist. Conc.
 Trid. l. 3. c. 1.
 Bossuet hist.
 des varia-
 tions tom. 1.
 l. 2. art. 55.
 p. 110.

Hist. Eccles. Tom. XXXV. N n ibi

Sæcul. XVI. **A.C. 1529.** ibidem proposuerit argumenta; ceterum si in re adeo ambigua conjecturæ locus esse potest, vero longe similis est, quod Zwinglii fautores potius Oecolampadio quam Bucero doctrinæ suæ defensionem committere voluerint, eo quod prior inter eos doctrinæ præstantia ex omnium iudicio longe eminentissimus esset, alter vero in lectione Sanctorum Patrum minus quam Oecolampadius fuisset versatus, atque aliunde eorum testimonia depravare, & in favorem doctrinæ, quam recens amplexus fuerat, detorquere nondum didicisset.

Insuper veritatis speciem præferre videtur, quod Lutherus, antequam circa Eucharistiam de præcipuo dogmate inter utramque factionem controverfo ageretur, alios quosdam proposuerit articulos, quos in Zwinglii Sæctoribus, eorumque doctrina carpebat. Docebant enim illi I. quod nullum detur peccatum originale, sed illud non sit aliud, nisi debilitas, & morbus originalis, nec ab eo peccato infantes per Baptismum liberentur. II. Nec conferatur Spiritus Sanctus per Verbum Dei, & Sacramenta, bene tamen absque hoc Verbo, & sine Sacramentis. III. Præterea nonnulli ex ipsis in suspicionem trahebantur, quod perperam sentiant de SS. Trinitate, & de Divinitate

tate

tate Christi Domini. IV. Quod parum virtutis tribuant fidei in justificationis negotio, nimium autem piis actionibus confidant. V. Denique Lutherus illos accusabat, quod Corpus & Sanguinem Christi Domini vere in cœna præsentem esse negent. Nihilominus perversæ de SS. Trinitate, & Divinitate Christi doctrinæ suspicionem omnino a se amoliebatur Zwinglius: de originali autem peccato, & Sacramentorum effectu prolixum admodum sermonem habuit, atque circa hosce articulos Melancthonis sententiam secutus est, suamque opinionem, quam antea tenuerat, aut explanavit, aut omnino revocavit. Solus erat articulus de Cœna Domini, in quo cum Luthero nullatenus convenire poterat; non enim eo tempore, prout postea factum, mere æquivocis explanationibus utrinque certabatur, sed Lutheri a seclæ aperte realem Corporis & Sanguinis præsentiam tuebantur, Zwinglii vero Sectatores illam sine ambagibus negabant, nec utrique factioni alia erat vox, quam quod præsentia in figura, & præsentia per fidem nullatenus vera, sed nonnisi moralis, improprie dicta, atque Metaphorica sit præsentia; nunquam tamen ambæ partes conciliari poterant, sive quod hujus dissidii auctores controversiam tanto æstu agitavam

Sæcul. XVI.

A.C. 1529.

Sæc. XVI.
A.C. 1529.

Melanct.
loc. cit.

dimittere erubescerent, sive quod Lutherus ingentem capiti suo tempestatem imminere cerneret, ut ipsemet in quadam epistola paulopost ad amicum scripta fatetur, proin Principes plebi magis infensos reddere, eosque majoribus adhuc periculis exponere timeret, si Zwinglio adhærentium interpretationem tantopere Catholicis exosam amplecteretur. Forte etiam continuati dissidii hæc extitit causa, quod neutra pars, in quo quæstionis cardo verteretur, probe intelligeret, prout ipsemet Melancton testatur in duabus Epistolis, quas de disputationis successu rationem redditurus, ad Principes perscripsit, inquit

Plane compertum habemus, quod adversarii nostri non intellexerint doctrinam Lutheri, licet ejus linguam imitari conarentur.

Cum igitur Hassiæ Landgravius probe cognosceret, quod in componendis duabus hisce sententiis oleum & operam perdidisset, hinc utrique litigantium parti injunxit, ut hac super re eo præsentente conferrent, simulque huic colloquio interesse voluit quosdam ex suis Consiliariis, præter nonnullos Theologos Marpurgenses, aliosque Viros doctrina conspicuos. Solidos tres dies tenuit

tenuit hæc disputatio, in qua Lutherus Sæcul. XVI. A.C. 1529
 immote insistebat Verbis in institutione SS. Eucharistiæ a Christo Domino pro-
 latis; his enim manducationem corpo-
 ralem invicto prorsus argumento com-
 probari contendebat. Luthero tum
 Oecolampadius respondit, asseruitque
 hæc verba non nisi de præsentia spiri-
 tuali atque metaphorica esse intelligen-
 da; ex adverso admisit equidem Luthe-
 rus præsentiam spiritualem, per eam ta-
 men minime excludi corporalem affir-
 mabat: hinc utrinque plurima argumen-
 ta, ac SS. Patrum testimonia allegaban-
 tur, quorum tamen veritate neutra pars
 convictam sese profitebatur; quippe
 Lutherus pro more suo cum summa ar-
 rogantia differebat; Zwinglius vero in-
 signem adeo prodebat ignorantiam, ut Bossuet. l. c. p. 112.
 sæpe interrogaret, *qua ratione fieri* Hospin. l. cit. Luther. epist. ad Jacob. Præposit. Brem.
possit, ut malus Sacerdos rem sacram con-
ficere valeat? Eum Lutherus egregie
 confutabat, atque exemplo Baptismi ab
 indigno collati ostendit, quod ejus ad-
 versarius, quæ dicit, nequidem intelli-
 gat: Tandem vero, cum Zwinglius at-
 que Oecolampadius Lutherum ad dese-
 rendam opinionem suam inducere de-
 sperarent, nec tamen ipsi a sua sententia
 discedere vellent, hinc illum rogabant,
 ut saltem illos pro fratribus agnosceret.
 Ast a Luthero arroganter repulsi sunt.

Sæc. XVI.
A.C. 1529.

quam fraternitatem petitis, aiebat ad eos, persistentes in opinione vestra? profecto de ea dubitare videmini, volentes esse eorum fratres, qui sententiam vestram rejiciunt. Ita utraque pars discessit; paulopost tamen instruebantur articuli, in quos utriusque partis consensus conspirabat. Hi concernebant dogmata de SS. Trinitate, de peccato Originali, de justificatione per fidem, de efficacia baptismatis, de utilitate confessionis, de auctoritate Magistratum, de necessitate Baptismi parvulorum, ac denique de manducatione spirituali Christi Domini in Cœna.

§. LXXXV.

Marpurgense colloquium re infecta solutum.

Luther. l. cit

His necdum contentus Hassiæ Landgravius insuper dissidentes rogabat, imo etiam, si necesse foret, præcepti severitate urgendos aiebat, ut imposteriorum, postquam in ceteris doctrinæ capitibus convenissent, ab omni contentione circa articulum de Eucharistia abstinerent, „Rogabo Dominum Deum, „ subjunxit Landgravius, ut vobis lumen ad cognoscendam veritatem necessarium concedat, simul vero tantam impertiatur charitatem, ut una „ omnes